

BIBLIOTHECAE

HISPANÆ

SIVE

SCRIPTORVM HISPANÆ
GENTIS.

Qui ab Anno MD. usque ad præsens tempus
monumenta doctrinæ suæ literis
tradiderunt.

TOMVS SECVNDVS.

L

LAMBERTVS.

LAMBERTVS DE
ESPES DE GRA-
CIA, Cæsaraugu-
stanus, Seraphici
ordinis, Pater, ut
vocant, provinciæ
Aragoniz, cum
Didacus Murillus
in *Historia urbis*

Cæsaraugustanæ catalogum texeret Cæsaraugu-
stanorum scriptis clarorum, luci publicæ
subjicere parabat Tractatum -

Exercicios espirituales, in scriptum.

LAVREANVS.

F. LAVREANVS DE CARCAMO, Ba-
ticus, Hispalensis, Carmelita, Panhorni in
Sicilia Theologiam docuit sodales, quorum
studius domi præfuit, ubi & diem suum obiit
anno MDCXXXVII. cum edidisset -

Sermones varios; Hispano sermone
apud Decium Cyfillum eodem anno.

Tomus II.

LAVRENTIVS.

F. LAVRENTIVS DE AIALA, Bene-
dictinus, Pinciani monasterii Ecclesiastes,
scripsit -

Vida de Frai Garzia de Cifueros.

LAVRENTIVS DE AIALA, domo To-
letanus, ut dicitur, ex variis authoribus
collegit -

Iardin de Amadores, seu diversorum,
Eroticorum carminum systema. Valentiz
anno 1588. in 16.

F. LAVRENTIVS ANGELVS ESPIN,
ex oppido *Sariliens* regni Aragoniz ac dice-
cesis Oscanis, S. Theologiz Doctor Cæsaraugu-
stanus, cujus Academiæ Decanus hoc tem-
pore est; in eadem urbe rexit sodales, in Ba-
learibus insulis Visicator fuit, deinde & Ro-
mæ Assistentis generalis munus pro Hispa-
nis provinciis primus gessit; vir doctrinæ &
modestia, æterisque religiosis virtutibus
commendatus. Scripsit -

Consulta varia Theologica, Invidi-

A

ca,

lice doctrinæ tuba, fidelissimus. Regis sui Ecclesiasticæ & Consiliarius repentinâ ferè morte, quo minus oportuisse videtur tempore, ablatu fuit, curiâ integrâ, cuius viventis mores vocem atque ora suspexerat, eiusdem ad funus, quod religionis quodam sensu aliter interpretabatur, effusa. Porro hunc avunculo nostro charitatis officium levi manu nec spreâ, quæ sese opportuna obtulit, occasione laudandi nonnullos singularis doctrinæ, nullius tamen ex editione librorum de re literaria meriti, viros interim exhibere libuit, decuitque, dum clariore alius calamo dignum immorta-

lis jam Nicolai virtutibus epicedij loco panegyricum dicit. At Magnè Pater, tu memoti propinquitatis lege, *jesunum encomiastem*, tuum ad contemplationem virtutum tuarum voca, (quod cum Tacito ad Agricola[m] socerum luculentissime ab eo laudatum exclamabo lubens ac perorabo) ut omnia facta dictaque tua mecum revolvam, formamque ac figuram animi magis quam corporis complectar, formam inquam mentis æternam, quam tenere & exprimere meis ipse moribus possum, ac vel tam longè positus æmulari.

ERRORES TYPOGRAPHICI ALIQVOT ALIAS CORRIGENDI IN HOC SECUNDO TOMO.

Pag. 6. col. 1. lin. 6. *in 8.* lege *in 8.* Pag. 16. col. 1. lin. 24. à fine *Toparcha* lege *Toparcha*. Pag. 20. col. 1. lin. 25. à hoc *alliquot* lege *aliquot*. Pag. 37. col. 2. lin. 1. *Porruignè* lege *Peringuusa*. Pag. 37. col. 2. lin. 5. *Pineta* lege *Pineta*. Pag. 37. col. 2. lin. 31. *Gerilium* 1603. lege 1604. Pag. 84. col. 1. lin. 12. *Salmance* 1671. lege 1643. Pag. 102. col. 2. lin. 12. *del pan* lege *del pan*. Pag. 113. col. 1. lin. 19. *in suo loco* lege *in suo libro*. Pag. 114. col. 2. lin. 21. à fine *Juriscofultur* lege *Juriscofultur*. Pag. 118. col. 1. lin. 19. *Mandon* lege *Manson*, & col. 2. lin. 1. *MICHAEL* lege *MICHAEL*. Pag. 121. col. 1. lin. 3. à fine *usurpari ont* lege *usurpari ont*, & col. 2. lin. 5. *GARZA* lege *GARZA*. Pag. 125. col. 1. lin. 25. *procurator* lege *procurator*. Pag. 126. col. 2. lin. 7. *Vincennius* lege *Vincennius*. Pag. 129. col. 2. lin. 14. *scilicet* lege *scilicet*. Pag. 130. col. 2. lin. 4. *Oriente* lege *Oriente*. Pag. 138. col. 1. lin. 10. à fine *Philippus* lege *Philippus*. Pag. 141. col. 1. lin. 18. *remiseris* lege *remiseris*. Pag. 147. col. 1. lin. 3. *predisse* lege *predisse*. Pag. 149. col. 1. lin. 14. *secunda* lege *secundo*, & col. 2. lin. 12. à fine *significatiol ut* lege *significatiol ut*. Pag. 151. col. 2. lin. 22. à fine *Guzman el Bueno* lege *Guzman el Bueno*. Pag. 154. col. 2. lin. 20. *Mercatium* lege *Mercatium*. Pag. 167. col. 2. lin. 11. *habitatorum* lege *habitatorum*, & lin. sequenti *eloquentia nule* lege *eloquentia nule*. Pag. 172. col. 1. lin. 28. *Coximbricenses* lege *Coximbricenses*. Pag. 178. col. 1. lin. 4. *Mathematicum* lege *Mathematicum*, & lin. 14. *docuisse cum* lege *docuisse cum*. Pag. 179. col. 1. lin. 19. à fine 1627. lege 1527. Pag. 181. col. 1. lin. 22. à fine *Marguar* lege *Marguar*. Pag. 182. col. 2. lin. 32. *stipendio* lege *stipendio*. Pag. 184. col. 1. lin. 33. *Ioannis Castanica* lege *Castanica*, & col. 2. lin. 6. *Vincennius* lege *Vincennius*. Pag. 191. col. 1. lin. 18. à fine, *moral, natural* lege *moral natural*. Pag. 193. col. 2. lin. 8. à fine *confessiones* lege *confessiones*. Pag. 199. col. 1. *segue* lege *segue*. Pag. 202. col. 2. lin. 11. *PETRVS BERNARDVS* lege *PHILIPPVS BERNARDVS*. Pag. 207. col. 1. lin. 4. *Hispaniam* lege *Hispaniam*. Pag. 216. col. 2. lin. 4. à fine *Sidoniorum* lege *Sidoniorum*. Pag. 226. col. 2. lin. 15. *in animarum* lege *in animarum*, & lin. 27. *lib.* lege *lib.* Pag. 227. col. 1. lin. 31. *administrator* lege *administrator*, & col. 2. lin. 23. à fine, *Petri Pauli* lege *Ioannis Pauli*. Pag. 228. col. 2. lin. 18. *Dominici* lege *Dominici*. Pag. 231. col. 2. lin. 2. *numeratus* lege *numeratus*, & lin. 9. *vernacula* lege *vernacula*, & lin. 26. à fine, *de Carino* lege *de Carino*. Pag. 242. col. 1. lin. 23. à fine *jurisdictionem* lege *jurisdictionem*. Pag. 264. col. 1. lin. 7. à fine *scaporum* lege *scaporum*. Pag. 265. col. 2. lin. 15. *Regine* lege *Regine*. Pag. 269. col. 1. lin. 27. à fine, *scriptum* lege *scriptum*, & col. 2. lin. 27. à fine *de y cartel de amor*. Pag. 274. col. 1. lin. 30. à fine, *espirital d* lege *espirital*. Pag. 275. col. 2. lin. 27. à fine, *possa* lege *possa*. Pag. 276. col. 1. lin. 2. à fine, *Paritit*, *characteribus* lege *Paritit characteribus*. Pag. 277. col. 2. lin. 9. *chronic* lege *chronic*, & lin. 19. *prosequitur* lege *prosequitur*. Pag. 278. col. 1. lin. 15. à fine *constanter* lege *constanter*. Pag. 282. col. 2. lin. 20. *Pandini* lege *Pandini*. Pag. 285. col. 2. lin. 26. *Espana deve* lege *Espana debe*. Pag. 287. col. 2. lin. 10. à fine *Aragonia* lege *Aragonia*. Pag. 290. col. 2. lin. 9. *nuncupato* lege *nuncupato*. Pag. 291. col. 2. lin. 17. à fine, *Gaspere* lege *Gaspere*, & lin. vltima *Magisterum* lege *Magisterum*. Pag. 294. col. 1. lin. 8. *Mogunio* lege *Mogunio*, & postea *Lipi* lege *Lipi*. Pag. 302. col. 1. lin. 29. *el burn* lege *el buen*. Pag. 305. col. 1. lin. 27. *Maria Anna* lege *Maria Anna*, & col. 2. lin. 11. *de la guerra* lege *de las guerras*. Pag. 306. col. 2. lin. 4. à fine, *commenciarum* lege *commenciarum*. Pag. 309. col. 2. lin. 29. *Compher* lege *Compher*. Pag. 317. col. 1. in medio linea 9. *vauz apoue* litanii R. & lin. 21. *Anglesia* lege *Anglesia*. Pag. 321. col. 1. lin. 4. *D. DIDACVS* lege *D. FERDINANDVS*. Pag. 334. col. 2. lin. 30. *uicimus* lege *uicimus*. Pag. 342. col. 1. lin. 29. *ingrata* lege *ingrata*. Pag. 343. col. 1. lin. 3. *torrefit* lege *torrefit*. Pag. 347. col. 1. lin. 12. *uare* lege *uare*. Pag. 387. col. 2. lin. 27. *Franciscus Munoz* lege *Franciscus Munoz*. Pag. 394. col. 2. lin. 17. *Gabriel* lege *Gabriel Alphonzar*. Pag. 485. col. 1. lin. 15. *Enciso* lege *Enciso*, & lin. 17. *Lalola* lege *Lalola*.

CV M nihil sit magis proprium humane, quam ut vobis diligentissime, industria, quam in aliquo falli & labascere, condonaturos nobis speramus Theologie atque utriusque Iuris præcipue Mystas, imo amplissimum ac sapientissimum Iesuitarum ordinem, quod prætermissum incurramagnâ & oblivione, haud malâ tamen fide, summum quemdam in utraque doctrina virum horum sodalem hoc loco saltem representemus, collocandum atias quò debet, paginâ scilicet 43. volum. 2. columna 2. post alium cognominem, si typos usquam Bibliothecam Hispanam subire iterum tempus feret.

LVDOVICVS DE MOLINA, Conchensis nata, in Iesuitarum sodalicio cum virtutibus Christianæ ac religiøsæ educationis, tum ingenii ac doctrinæ radiis coruscare ante alios visus fuit usque ad supremum vitæ diem. Lusitaniam hic habuit, regnum doctissimis florens viris, sed tamen Castellanis Theologis peræpe vsus in Academiis suis, sapientiæ ac eruditionis palæstram. Nec enim minis ex Martino Asplicuera Doctore Navarro, Francisco Suarior, Paulo de Palatiis, se alios referam, Conimbricensi gymnasio accessit gloria, quam Eborensi ex Ludovico nostro, qua in schola diu primas tenuit partes interpretandi Doctorem Angelicum. Id tamen, quo solet Societas, modo, nullius in verba magistri jurans, sed liberè philosophandi, ingeniumque ingenuè & non ad alicujus præscriptum exercendi facultate, quæ in medio posita est, dum terminales sacrarum Scripturarum lapides maneat, sibi vindicatâ. Quamquam non rarò nunc infixent scholis suis dogmata & persuasiones communes, à quibus discedere piaculum sit. Magnus utique fuit Molina, nullique secundus moralium rerum & jurisprudentiæ utriusque Magister, à quo in his si discesserit, non multi suspitione extincturi tuam eruditæ doctrinæ sitim. Nec minorem in scholæ Theologia nomen sibi fecit maximè adinventâ illa humanæ libertatis cum divina hominum prædestinatione concordia, nulli prius audita, quæ scientiæ, ut vocat, inter simplicis intelligentiæ seu possibilitatis & visionis seu futurorum mediæ ope consequi sibi visus fuit, nec suæ tantùm familiæ sed & pluribus aliarum Theologis persuasit. Quamvis non nemo sit, cui è Societate ipsa non vnus aut alter ex antiquis, atque inter eos Henricus Henricquez, Robertus Cardin. Bellarminus, & Gabriel Vasquez magna Theologiæ atque illius ordinis nomina, Molinæ hanc sententiam haud ap-

probasse videantur. Planè cum primùm operacius prodire cœperunt, maximè autem post eius mortem, validè concertatum fuit hæc super doctrina, quam Augustini ac Thomæ sanctorum sectatores, etiam coram Clemente VIII. P.M. novitatis, nequid amplius dicam, communi Doctorem omnis ætatis Theologorum contrariè accusare non dubitabant. Sed nec pervicere quicquam dogmati adversum, indemni tamen eo relicto, quod res ageretur magnis utrimque animis, nec sine imbecillium scandalo, fortassèque occultorum diviniæ providentiæ mysteriorum penetralibus curiolam ingenii aciem abstinere satius fuerit visum, disputari de eo aut scribi absque licentiâ Sedis Apostolicæ, Pauli saltem V. edito per sacram S. Officij Congregationem 1. Decembris die MDCXI. expedito prohibitum fuit. Extant ab eo hæc opera.

In Primam Partem D. Thomæ commentaria, duobus tom. Conchæ 1593. fol. Lugduni deinde, Venetiis atque alibi.

De Concordia gratiæ & liberi arbitrii, lib. singularis. Olissipone 1588. in 4. Antuerpiæ 1595. 4. Item -

Appendix ad eandem Concordiam.

De Iustitia & iure, tom. IV. Conchæ 1593. & 1600. in fol. Antuerpiæ typis Nutii, & Maguntia Lippii tom. VI. 1659. fol. In quibus (ait verè Societatis Scriptorum laudator) tantum eminet Ludovici ingenium, tanta iuris civilis comprehensio & dispositio, ut mirum sit hominem, qui in Theologicis studiis ab adolescentia totam pene ætatem contrivit, tantam consequutum fuisse iuris scientiam, eamque tam exactè tradere potuisse.

Dicitur etiam reliquisse in schedis duo alia de re Iurisprudentiæ volumina, quæ limare & absolvere non potuit morte occupatus quæ ei contigit quinque annis maiori sexagenario Macriti non diu postquam è Lusitania rediisset 12. Octobris anni MDC.